

Základná škola, Nitrianska 98, Branč

Interný predpis Smernica k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach	č. 02/2019-RŠ
---	----------------------

<i>Organizácia</i>	Základná škola			
<i>Identifikačné číslo organizácie (IČO)</i>	37865421			
<i>Obec a PSČ</i>	Branč 951 13			
<i>Ulica a číslo</i>	Nitrianska 98			
<i>Štát</i>	Slovenská republika			
<i>Právna forma</i>	rozpočtová organizácia			
<i>Štatutárny orgán</i>	PaedDr. Katarína Hrobáreková			
	<i>dňa</i>	<i>funkcia</i>	<i>meno a priezvisko</i>	<i>podpis</i>
<i>Vypracoval</i>	26.08.2019	<i>zástupkyňa</i>	Mgr. Janka Lacová	
<i>Schválil</i>	26.08.2019	<i>riaditeľka</i>	PaedDr.Katarína Hrobáreková	
<i>Prerokované v pedagogickej rade dňa</i>	27.08.2019			
<i>Cieľová skupina</i>	všetci pedagogickí zamestnanci školy			
<i>Za správnosť zodpovedá</i>	riaditeľ školy			
<i>Za dodržiavanie zodpovedá</i>	zástupkyňa riaditeľa školy			
<i>Platnosť odo dňa</i>	01. 09. 2019			
<i>Účinnosť odo dňa</i>	01. 09. 2019			

Branč, 26.08.2019

.....
riaditeľka školy

Obsah a list zmien

Článok č.	Názov článku	Zmena	Dátum
Článok 1	Úvodné ustanovenie		
Článok 2	Charakteristika šikanovania		
Článok 3	Prevencia šikanovania		
Článok 4	Metódy riešenia šikanovania		
Článok 5	Opatrenia na riešenie situácie		
Článok 6	Spolupráca školy s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately		
Článok 7	Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu		
Článok 8	Záverečné ustanovenia		
Prílohy			
Príloha č. 1	Záznam s oboznámením s dokumentáciou		

Riaditeľka školy vydáva túto smernicu na základe Smernice č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach.

Článok 1

Úvodné ustanovenia

1) Šikanovanie sa v súčasnom období stáva vážnym problémom, ktorý sa prejavuje v školách a školských zariadeniach a ktorému je potrebné venovať neustálu pozornosť, a to z hľadiska preventívneho ako aj sankčného pôsobenia.

2) Cieľom tejto smernice je vzhľadom na závažnosť šikanovania poskytnúť základné informácie zamestnancom, ktorí sa podieľajú na výchovno-vzdelávacom procese o formách jeho prejavov, návrhoch na riešenie, spôsoboch ich preventívneho pôsobenia a o potrebe spolupráce s rodičmi žiakov a príslušnými inštitúciami.

Článok 2

Charakteristika šikanovania

- 1) Šikanovaním rozumieme správanie žiaka alebo žiakov, ktorých úmyslom je ublíženie, ohrozenie alebo zastrašovanie iného žiaka. Ide o úmyselné spravidla opakované použitie násilia voči takému žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z najrôznejších dôvodov nevedia alebo nemôžu brániť. Šikanovanie sa prejavuje v rôznych podobách, ktoré môžu mať následky na psychickom a fyzickom zdraví.
- 2) Podstatnými znakmi šikanovania sú:
  - a) úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky,
  - b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
  - c) prevaha agresorov alebo skupiny agresorov nad obeťou.
- 3) Šikanovanie sa prejavuje v priamej podobe: fyzickými útokmi, urážlivými prezývkami, nadávkami, posmechom, tvrdými príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzením vecí, zneužitím osobných údajov, fotografií, kyberšikanovaním.
- 4) Šikanovanie sa môže prejavovať i v nepriamej podobe, najmä prehliadaním a ignorovaním, zámerným vyčleňovaním z kolektívu.
- 5) Šikanovanie sa môže uskutočňovať aj medzi žiakmi v triede či výchovnej skupine a odohráva sa najmä v čase prestávok, cestou do školy a zo školy alebo v čase mimo vyučovania.
- 6) Škola alebo školské zariadenia (ďalej len „škola“) zodpovedá za deti a žiakov v čase vyučovania a školských akcií. Škola zodpovedá aj za škodu, ktorú v čase vyučovania, resp. v dobe vykonávania tzv. prechodného dohľadu spôsobí žiak, pokiaľ ten, kto je povinný vykonávať dohľad nepreukáže, že náležitý dohľad nezanedbal. Šikanovanie nesmie byť zamestnancami školy v žiadnej miere akceptované a pedagóg musí šikanovanie medzi žiakmi bez meškania riešiť a každej jeho obeť poskytnúť okamžitú pomoc.
- 7) Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu alebo priestupku proti majetku.
- 8) Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho veku nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.
- 9) Žiak, ktorý je agresorom, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin: ublíženie na zdraví, obmedzenie osobnej slobody, lúpež, vydieranie, nátlak, sexuálne násilie, poškodzovanie cudzej veci, nebezpečné vyhrážanie sa, prenasledovanie, ohováranie.
- 10) Páchatelom trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal sám. Za spolupáchatelstvo trestného činu sa považuje, ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb.

Pedagogický

zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme

Smernica k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach

žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin – neprekazenia trestného činu, neoznámenia trestného činu, ublíženia na zdraví.

11) Kyberšikanovanie je priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií – telefón, tablet, internet, sociálne siete.

12) Kyberšikanovanie má tieto znaky: sociálna, psychická prevaha agresora, útok nevyžaduje fyzický kontakt, agresor vystupuje anonymne, útoky šírené cez internet.

Článok 3

Prevencia šikanovania

1) Prevencia šikanovania sa zabezpečuje najmä formou

a) súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca v rámci každodenného vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a prierezových tém

1. osobnostný a sociálny rozvoj
2. mediálna výchova
3. multikultúrna výchova
4. ochrana života a zdravia
5. výchova a vzdelávanie k ľudským právam
6. výchova k občianstvu
7. boj proti extrémizmu
8. výchova k manželstvu a rodičovstvu a

b) súťaží, hier, prednášok alebo diskusií organizovaných školou alebo organizovaných inými relevantnými subjektmi.

2) Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ priebežne informujú zákonných zástupcov o preventívnych činnostiach, venujú zvýšenú pozornosť efektívnosti týchto činností.

3) Riaditeľ školy zodpovedá za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania a agresivity. V rámci účinnej prevencie šikanovania je pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie dôležité najmä:

- a) vytvoriť pozitívnu klímu v škole,
- b) navodiť úzku spoluprácu medzi žiakmi, zamestnancami školy, zákonnými zástupcami,

- c) v školskom poriadku školy jasne stanoviť pravidlá správania vrátane sankcií za ich porušenie, používanie IKT – telefónov, tabletov, počítačov, viesť písomné záznamy o riešení konkrétnych prípadov šikanovania,
- d) zaistiť v súlade s pracovným poriadkom zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení i v čase mimo vyučovania žiakov, a to najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať,
- e) oboznámiť pedagogických a odborných zamestnancov so systémom školy pre oznamovanie a vyšetrovanie šikanovania, zvyšovať informovanosť pedagogických zamestnancov, organizovať semináre s odborníkmi zaoberajúcimi sa danou problematikou,
- f) informovať pedagogických a odborných zamestnancov, žiakov, aj zákonných zástupcov o tom, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o šikanovaní (napr. umiestniť na prístupné miesto kontakty a telefónne číslo na inštitúcie, ktoré sa problematikou šikanovania zaoberajú),
- g) zabezpečiť vzdelávanie v oblasti prevencie šikanovania najmä triednych učiteľov, koordinátorov prevencie a výchovných poradcov,
- h) spolupracovať s odborníkmi z príslušného centra výchovnej a psychologickkej prevencie, prípadne CPPPaP, resp. ďalšími odbornými pracoviskami poradenských a preventívnych služieb v regióne,
- i) v pracovnom poriadku školy vymedziť oznamovaciu povinnosť pre pedagogických aj nepedagogických zamestnancov.

Článok 4

Metódy riešenia šikanovania

- 1) Riaditeľ školy alebo ním poverená osoba zostavuje tím zamestnancov školy, ktorý navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania.
- 2) Pri zisťovaní a preverovaní šikanovania sa odporúča:
  - a) zaistenie pomoci a ochrany obetiam,
  - b) zabezpečenie dozoru v triede, kde sa prejavuje šikanovanie,
  - c) preverovanie šikanovania, rozhovor s deťmi, ktoré na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou, s agresormi,
  - d) zaistenie svedkov a uskutočnenie individuálnych pohovorov,
  - e) kontaktovanie rodičov alebo zákonných zástupcov, osoby, ktoré sa osobne starajú o deti,
  - f) použitie anonymnej dotazníkovej metódy,

- g) vedenie písomných záznamov o riešení šikanovania,
- h) ohlasovanie príslušných útvarov Policajného zboru pri podozrení na spáchanie priestupku alebo trestného činu.

Článok 5

Opatrenia na riešenie situácie

1) Z opatrení pre obeť možno použiť:

- a) odporúčanie zákonným zástupcom obetí vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť,
- b) zabezpečenie skupinového intervenčného programu riaditeľkou školy v spolupráci s CPPP a P,
- c) informovanie a poradenstvo pre zákonných zástupcov obetí,
- d) zabezpečenia bezpečia obeť.

2) Z opatrení pre agresorov možno použiť:

- a) odporúčenie zákonným zástupcom agresorov vyhľadať odbornú starostlivosť centra,
- b) preloženie agresora do inej triedy,
- c) výchovné opatrenia – napomenutie a pokarhanie triednym učiteľom, pokarhanie riaditeľom školy podľa § 58 ods. 2 a 3 zákona,
- d) pedagogický alebo odborný zamestnanec je povinný šikanovanie, alebo podozrenie zo šikanovania bezodkladne riešiť.

Článok 6

Spolupráca školy s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Riaditeľka školy je povinná oznámiť orgánom činným v trestnom konaní, orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podozrenie, že sa žiak dopustil:

- a) šikanovania,
- b) spáchania trestného činu alebo priestupku,
- c) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov,
- d) opatrenia, ktoré prijal podľa čl. 4 alebo čl. 5.

Článok 7

Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu

- 1) Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracujú riaditeľka školy, výchovná poradkyňa, koordinátor prevencie, ďalší pedagogickí zamestnanci alebo odborní zamestnanci s rodinou obete a s rodinou agresora.
- 2) Pedagogickí alebo odborní zamestnanci dbajú pri rozhovore so zákonným zástupcom obete, agresora alebo svedka na zachovanie dôvernosti informácií.
- 3) Riaditeľka školy môže odporučiť zákonným zástupcom agresora ho umiestniť na diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno-výchovného sanatória.
- 4) O úkonoch podľa tohto článku sa vyhotovuje zápis, z ktorého po jednom vyhotovení poskytne každej zo zúčastnených osôb.

Článok 8

Záverečné ustanovenia

1. Smernica nadobúda platnosť dňom prerokovania pedagogickou radou školy a po následnom schválení riaditeľom školy 27.08.2019.
2. Smernica nadobúda účinnosť 01.09.2019.
3. Ak to vyplynie zo zmeny všeobecne záväzných právnych predpisov, zmena ustanovení tejto smernice bude vykonaná formou zmeny smernice.
4. Táto smernica je záväzná pre každého pedagogického zamestnanca školy.
5. Smernica je k nahliadnutiu:
  - a) v riaditeľni školy,
  - b) v zborovni školy,
  - c) na webovom sídle školy.

S danou smernicou boli oboznámení

Identifikačné označenie dokumentácie: č. 2/2019-RŠ			ZÁZNAM O OBOZNÁMENÍ S DOKUMENTÁCIOU			vydanie: prvé
						počet strán: 09
Smernica Základnej školy, Nitrianska 98, 951 13 Branč						
Názov dokumentácie:			Smernica k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach			
P. č.	titl.	meno	priezvisko	dátum	podpis	
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						

Smernica k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach